

соціально-поведінкову адаптацію, підсилити інтерес до навколишнього середовища, підвищити показники поведінкових характеристик. За умови дотримання чіткої етапності та зосередженості на потребах дитини з розладами аутистичного спектру під час комплексної системної роботи можна досягнути значних позитивних результатів.

Список використаних джерел

1. Діти з розладами аутистичного спектра: план корекційно-розвиткової роботи / Л. О. Юрченко, Л. В. Олтаржевська, Т. А. Малюченко [та ін.]; за ред. В. В. Семизорової. – Тернопіль: Мандрівець, 2017. – 104 с.
2. Скрипник Т. В. Феноменологія аутизму: монографія / Т. В. Скрипник. – К.: Фенікс, 2010. – 320 с.
3. Штрауссова Р. Візуальний словник соціальних ситуацій для дітей з розладами аутистичного спектру / Р. Штрауссова, М. Кноткова. – К.: Parsparta, 2016. – 156 с.

Діана Глушко

ДІЯЛЬНІСТЬ ІНКЛЮЗИВНИХ РЕСУРСНИХ ЦЕНТРІВ В КОНТЕКСТІ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА»

Демократичні зміни в Україні дали поштовх розвитку інклюзивної освіти та інклюзивного навчання. Такий підхід до дітей з особливими потребами уможливив процес їхньої соціалізації, влиття їх безпосередньо в навчальне середовище та соціум. При написанні статті ми керувалися визначенням ЮНЕСКО, що інклюзивне навчання – це «процес звернення і відповіді на різноманітні потреби учнів через забезпечення їхньої участі в навчанні, культурних заходах і житті громади та зменшення виключення в освіті та навчальному процесі» [3]. Метою інклюзивного навчання є покращення навчального середовища, в якому вчитель і учні відкриті до різноманіття, де гарантується забезпечення потреб учнів і повага до їх здібностей та можливостей бути успішними особистостями [1].

Концепція розвитку інклюзивної освіти в Україні, яка затверджена наказом МОН України від 01.10.2010 № 912 тлумачить поняття «інклюзивне навчання» як комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей» [1].

Звернемо увагу на те, що інклюзивне навчання передбачає, що всі учні можуть навчатися в школах за місцем проживання, в загальноосвітніх

класах, в яких в разі необхідності їм буде надаватися підтримка як у навчальному процесі, так і з перепланування школи, класів, програм і діяльності з тим, щоб всі учні без виключення навчалися і проводили час разом» [1].

З цією метою, відповідно до Концепції «Нова українська школа» в різних регіонах України створюються Інклюзивно-ресурсні центри, один із яких діє як Комунальна установа в Барському районі Вінницької області.

Метою Інклюзивно-ресурсного центру є забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами віком від 2 до 18 років на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти, в тому числі у професійно-технічних навчальних закладах, шляхом проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини, надання психолого-педагогічної допомоги та забезпечення системного кваліфікованого супроводження (крім вихованців дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, учнів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів).

Відповідно до Положення про Інформаційно-ресурсний центр комплексна оцінка проводиться фахівцями центру індивідуально за такими напрямками: оцінка фізичного розвитку дитини; оцінка мовленнєвого розвитку дитини; оцінка когнітивної сфери дитини; оцінка емоційно-вольової сфери дитини; оцінка навчальної діяльності дитини [2].

З метою виявлення дітей з особливими потребами фахівцями Центру використовуються тестові методики розроблені в США, зокрема такі тести як:

1) WISC-IV – призначений для оцінки здібностей та потенціалу дитини (наявний інтелект), а також набутих знань і навичок. Вимірює вербальний інтелект, сприйняття, мислення, швидкість обробки інформації, пам'ять. Діагностує як порушення інтелектуального розвитку, так і обдарованість, може застосовуватися навіть тоді, коли дитина не вміє читати і писати або має легкі логопедичні проблеми.

2) Тест невербального інтелекту та когнітивних здібностей LEITER-3 застосовується для оцінки невербального інтелекту, має широкий діапазон складності запитань, завдяки чому можна діагностувати як порушення інтелектуального розвитку, так і обдарованість.

3) Скринінгова шкала розладів аутистичного спектру CASD. Цей тест пропонує швидкий метод діагностики без урахування вікових категорій, рівня розумового розвитку або ступенів аутистичного спектру. Він охоплює 30 основних і супутніх симптомів аутистичного спектру, які розділені на шість груп: проблеми із соціальною взаємодією; персеверації або повторювана поведінка; сомато-сенсорні порушення; атипове спілкування і розвиток, настроїв і його порушення; проблеми з увагою і безпекою.

4) Методика PEP-3 оцінює поведінкові прояви та здібності дітей.

Визначає сильні і слабкі сторони розвитку дитини, як основи для складання індивідуальної програми розвитку. Оцінює ефективність надання психолого-педагогічних, корекційно-розвивальних послуг дитині та динаміки її розвитку.

5) Connors-3 – дозволяє проводити тестування як вдома, так і в умовах закладів освіти. Застосовується для оцінки синдрому дефіциту уваги і гіперактивності (СДУГ) та найбільш поширених супутніх проблем і розладів у дітей та підлітків.

Отже, українською державою здійснено потужний поступ щодо допомоги дітям з особливими потребами та їх сім'ям в складних життєвих ситуаціях, розробок методик їх адаптації і соціалізації.

Список використаних жерел

1. Інклюзивне навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya>
2. Положення про Інклюзивно-ресурсний центр [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/545-2017-p>
3. Що таке інклюзивне навчання? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://education-inclusive.com/shho-take-inklyuziya/>

Альона Гнідак

ВИКОРИСТАННЯ КОЛЕКТИВНО-ГРУПОВИХ ФОРМ НАВЧАННЯ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ЕЛЕМЕНТАРНОЇ МАТЕМАТИКИ

Сучасний стан суспільного розвитку, динамічні зміни в усіх сферах людської діяльності зумовлюють потребу суспільства у формуванні творчої та креативної особистості. Одним зі шляхів розв'язання цього важливого завдання є модернізації освітньої системи України через впровадження в процес навчання вищих закладів освіти інноваційних технологій. Від випускників сучасних педагогічних університетів сьогодні вимагає широкого діапазону можливостей, розвиненого інтелекту, здатності до постійної самоосвіти та самовдосконалення, спрямованості на творчу самореалізацію.

Навчання як процес цілеспрямованої передачі та засвоєння певного досвіду можна здійснювати по-різному, обираючи відповідну форму навчання: парну, колективну, індивідуальну чи групову (колективно-фронтальна, колективно-групову), робота у парах, а також можна їх поєднувати. Організація колективно-групового навчання елементарної математики формує соціокультурну компетентність студентів, навички спільної навчально-пізнавальної діяльності, критичного мислення,